

der arbeiders daar gezegd, 'we hebben hier ook altijd onze eigen rijwielplaatjes gemaakt.'¹

Eenzelfde dekking kregen in september '43 twee marconisten, P. Hoekman en B. Grisnigt, die toen aan van Borssum Buisman op diens verzoek toegezonden waren samen met een expert in het coderen en microfilmen om wie van Borssum Buisman overigens niet gevraagd had: H. van der Stok. Naast zijn werk voor de OD was van Borssum Buisman er namelijk toe overgegaan (dat was een ander deel van zijn opdracht geweest), een aparte spionagegroep te formeren. Met de leiding daarvan had zich, op uitnodiging van Six, een ondergedoken beroepsofficier belast, Chr. Tonnet, en deze had via zijn groep (de zenders zouden als 'Barbara' aangeduid worden – wij zullen die naam voor de groep aanhouden) zoveel gegevens kunnen verzamelen dat hij behoefte gekregen had aan eigen zendverbindingen.² Hoekman, Grisnigt en van der Stok gingen daarvoor zorgen. Hoekman werd evenwel spoedig uitgeschakeld. Begin november werd hij naar Noord-Brabant gezonden om hulp te verlenen bij de landing van weer een nieuwe marconist en een nieuwe microfotograaf die voor de OD bestemd waren: J. H. Diesfeldt en M. Verhage – zij werden gedrieën in de boerderij overvallen waar zij de bagage sorteerden. Hoekman offerde bij die gelegenheid zijn leven op: hij vocht zich dood in de deuropening en maakte het zodoende Diesfeldt en Verhage mogelijk, te ontsnappen.

Meer verliezen volgden.

Eind september was Nel Lind gearresteerd (wij komen er in de paragraaf 'Pilotenhulp' op terug) – bij haar vond de *Sicherheitspolizei* de persoonsbewijzen die voor van Borssum Buisman, Letteboer, Hoekman, Grisnigt en van der Stok bestemd waren, en wij moeten wel aannemen dat de *Sicherheitspolizei* er ook achter kwam wat hun functie in bezet gebied was: hun foto's werden namelijk allerwege in het Duitse politie-apparaat verspreid. Maandenlang keek men vergeefs naar hen uit, maar op 2 februari '44 werden van der Stok (die als microfotograaf niet voldaan had en bovendien niet geschikt gebleken was voor het illegale werk) en de marconist Grisnigt

¹ E. N. Veterman: *Keizersgracht 763. Een blauwboek* (1946), p. 32–33. Veterman legde de arbeider een iets andere zin in de mond: 'We maken hier ook altijd onze eigen rijwielplaatjes.' Veterman zag daarbij over het hoofd dat het rijwielplaatje in '41 afgeschafte was. ² Via de zenders van 'Barbara' werden ook wel spoedeisende berichten doorgezonden die afkomstig waren van andere spionagegroepen die met BI-agenten in contact stonden, alsook berichten van de geheime agent D. Kragt die werkzaam was op het terrein van de 'pilotenhulp' – zijn werk komt in dit hoofdstuk nog ter sprake.